

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

GALERIJA
JAKOPIČ
GALLERY

torek, 4. junij 2019

SPOROČILO ZA MEDIJE

Galerija Jakopič

LUCIEN HERVÉ: GEOMETRIJA LUČI

Fotografska razstava

11. 6.–29. 9. 2019

(odprtje: 11. 6. 2019 ob 19.00)

V Galerijo Jakopič iz najpomembnejše pariške fotografske galerije Jeu de Paume prihaja razstava del enega velikih fotografov 20. stoletja, Luciena Hervéja. V duhu Hervéjeve misli, da je »največ, na kar lahko upaš, to, da boš s tem, ko zajameš intimen detajl, vzbudil nedoločno predstavo o celoti«, z razstavo dodajamo še en odblek v bogat spekter zapuščine, ki jo ta medij ustvarja skozi delo pomembnih domačih in tujih ustvarjalcev.

Največja samostojna razstava doslej, posvečena Lucienu Hervéju, zajema več kot 160 fotografij.

*Visoko sodišče, Chandigarh, Indija
(arhitekt: Le Corbusier), 1955 ©
Lucien Hervé, FLC – ADAGP / J.
Paul Getty Trust, The Getty
Research Institute, Los Angeles*

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

GALERIJA
JAKOPIČ
GALLERY

Lucien Hervé (1910–2007) se je rodil na Madžarskem in leta 1929 emigriral v Francijo, kjer je nameraval postati slikar. Fotografiji se je dokončno zavezal po srečanju z Le Corbusierom leta 1949. Večino svojih fotografij je posnel v približno dvajsetletnem obdobju, ki je obsegalo tudi petnajstletno sodelovanje – od leta 1950 do 1965 – s tem velikanom arhitekture. Pozneje je sodeloval tudi z drugimi najznamenitejšimi arhitekti tistega časa (z Alvarjem Aaltom, Walterjem Gropiusom, Marcelom Breuerjem, Oscarjem Niemeyerjem, Jeanom Prouvéjem ...), vrstila so se naročila in odkrivanja novih krajev po vsem svetu.

Po letu 1965 je moral zaradi invalidnosti dolga potovanja opustiti, še naprej pa je vztrajno vzdrževal stik z javnostjo prek številnih objav in razstav, v katerih je sopostavljal staro in sodobno, tradicionalno in novo, abstraktno in človeško, da bi pritegnil pozornost svojih sodobnikov in izostril njihov pogled. Od devetdesetih let 20. stoletja je prejel številne nagrade in odlikovanja, med drugim red častne legije, veliko fotografsko nagrado mesta Pariz in nagrado Akademije za književnost in umetnost Széchenyi v Budimpešti.

Lucien Hervé posebej slovi po svojih posnetkih arhitekture. Njegove natančne geometrične kompozicije temeljijo na napetosti med senco in svetlobo ter predmete bolj nakazujejo kot opisujejo. Pričujoča razstava nas uvede v najpomembnejše teme iz njegovega nadvse bogatega opusa: v zgodnja leta, ko je še razvijal svoj fotografski jezik, odločilna srečanja, pomembno vlogo Le Corbusiera in arhitekture, fotografovo stanovanje, zanimanje za arhitekturne kontraste, ki ga je razvil na svojih potovanjih, in končno v abstrakcijo. Seznan pa nas tudi z umetnikovimi razstavami v obdobju 1950–2000. V vseh razstavnih prostorih poteka dialog med fotografijami in mislimi Luciena Hervéja, pa tudi različnih leposlovnih ustvarjalcev. Citati so izbrani iz fotografovega arhiva.

Začetno fazo dela Luciena Hervéja, od leta 1938 pa približno do leta 1950, označujejo kompozicije s slikarskimi značilnostmi, ki temeljijo na pretanjenem ravnovesju med močno kontrastiranimi ploskvami in volumni. Hervé je svoje podobe – od posnetkov Eifflovega stolpa, s katerimi se je začela njegova fascinacija z arhitekturo, do fotografij, posnetih skozi okno ateljeja – sestavljal s kar največjo natančnostjo, da bi zajel njihovo bistvo. Na svojih fotografijah je sicer le redko tematiziral posameznike, vendar to nikakor ne pomeni, da ga ni gnala globoka vera v človečnost.

Za Luciena Hervéja je bilo odločilno srečanje z delom Le Corbusiera. Arhitektove konstrukcije so ga prevzele in prizadeval si jih je zajeti tako v njihovi snovnosti kot v njihovih nesnovnih vidikih. Ko se čiste linije in volumni iz armiranega betona izoblikujejo, množijo in preobražajo v sončni svetlobi, se arhitekturni prostor prelevi v dvodimenzionalne kompozicije, ki mejijo na abstrakcijo.

Potovanja so Luciena Hervéja še utrdila v misli o univerzalni razsežnosti jezika arhitekture. Njegove fotografije izražajo čudenje nad mogočnostjo starodavnih zgradb, obenem pa poudarjajo tudi njihovo sodobnost. Na svojih romanjih po vsem svetu je lahko občudoval kompleksne linije in volumne različnih zgradb, npr. opatiije Le Thoronet, Escoriala ali španskega ljudskega stavbarstva, in se igral z njimi.

Za Luciena Hervéja je abstrakcija univerzalni jezik. K njej se je zatekal v vsem svojem delu: odkrival je ni le v arhitekturi, temveč tudi v prizorih iz vsakdanjega življenja. Tako lahko geometrija celo najmanjši ulični detajl spremeni v nekaj abstraktnega, mu podeli slikovno vrednost, mu vlije lepoto.

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

GALERIJA
JAKOPIČ
GALLERY

KUSTOSINJA RAZSTAVE

Imola Gebauer, umetnostna zgodovinarica in neodvisna kuratorica madžarskega rodu, je bila v prvem desetletju 21. stoletja sodelavka Luciena Hervéja, od leta 2009 pa dela v fotografovem arhivu. Po zaslugi izkušenj, ki jih ima s klasificiranjem stavbne dediščine 19. in 20. stoletja, je skupaj z umetnikom odkrila tudi arhitekturo. Poskrbela je za digitalizacijo in katalogizacijo pisnih dokumentov, shranjenih v njegovem arhivu. Leta 2010 je bila med kuratorji razstave *Lucien Hervé 100*, s katero so v Muzeju likovne umetnosti v Budimpešti obeležili stoto obletnico fotografovega rojstva, pet let pozneje pa je kurirala še razstavo *Lucien Hervé: l'âme architecte* v opatiji Clairvaux. Razstava je bila posvečena sakralni arhitekturi, kakor jo je videl umetnik.

PREGLED RAZSTAVE

Razstava, ki sledi umetnikovi karieri od samega začetka, se osredotoča na več pomembnih tem.

Zgodnja leta (1938–1949)

»Vselej sem skušal s kar najmanj sredstvi povedati kar največ.« (Lucien Hervé)

Hervé je po fotoaparatu prvič posegel v Parizu. Fotografiral je zapleteno konstrukcijo Eifflovega stolpa in bregove reke Sene, pa tudi pogled z okna svojega ateljeja (ta serija ima naslov *Paris Sans Quitter ma Fenêtre*). Na njegove izjemno raznolike fotografije in presenetljive kompozicije so bolj kot tedanja fotografija vplivali ruski in nemški filmi. Pozneje je menil, da so nekatere od teh fotografij preveč anekdotične, saj so pripovedovale zgodbo, njega pa je bolj od posameznika zanimala človekova usoda. Tako se je začel vse bolj osredotočati na arhitekturno okolje in človeka, pri čemer je skozi geometrijo iskal harmonijo.

Srečanja

»Najsi slikam človeka ali stavbo, moje gledišče ostaja vselej enako.« (Lucien Hervé)

Hervé se je vztrajno izogibal anekdotičnemu, zato ni želel beležiti zgolj drobnih trenutkov življenja. Kljub temu je ustvaril nekaj arhitekturnih fotografij, ki jim življenje vdihuje prav človeška figura. Tistih nekaj slik, v katerih središču je človek – največkrat otrok ali starejša oseba s skritim obrazom – priča o fotografovem stremljenju k univerzalnosti: z njimi je želel prikazati človekovo usodo. Obrazi, ki jih vidimo, pa so obrazi prijateljev in drugih posameznikov, ki so tako ali drugače zaznamovali njegovo življenje. Hervé je znal biti tudi igriv, zato ima gibanje rok in nog včasih zelo pomembno vlogo celo pri portretih. Krivulje in kote telesa je sestavljal v kompozicije s strogo, grafično geometrijo, ki pa kljub temu učinkuje zelo človeško.

Le Corbusier (1949–1965)

»Imate dušo arhitekta.« (Le Corbusier)

Lucien Hervé je odigral zelo pomembno vlogo pri mednarodnem uveljavljanju Le Corbusierove arhitekture. Opisne ponazoritve ga niso zanimale, skušal je doumeti dušo arhitekture. Celotni vtis stavbe je mogoče zajeti z različnimi detajli, ki jim dajejo poudarek močni kontrasti, torej svetloba in senca, s katerima fotograf ravna kot s konkretnima materialoma. Fotografije so se s tem približale abstrakciji. Hervé, ki ga je prevzel Le Corbusierov utopizem, je poveljeval arhitektovo vizijo in željo,

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

da bi človeštvu ponudil nove pogoje bivanja. Kljub temu pa so človeške prvine stavbe naselile dokaj neodločno, njihova prisotnost je bila vselej bežna in posredna.

Moderna arhitektura

»Vloga arhitekturne fotografije naj bo enaka vlogi, ki jo ima izvedba glasbenega dela v odnosu do partiture. Najboljša izvedba je tista, ki sicer razkrije delo, a ostaja skromno zvesta duhu njegovega ustvarjalca.« (Lucien Hervé)

Številnim arhitektom je bila izvirnost Hervéjevih fotografij všeč, zato so povpraševali po njegovih storitvah. Tovrstna sodelovanja pa niso bila zmeraj preprosta, saj je sistematično zavračal dokumentarno fotografiranje in je stavbo vselej skušal razumeti. Privolil je, da bo fotografiral zgradbo Unesca v Parizu, da bo ovekovečil novo prestolnico Brasilio in prepotoval svet. Hervéjeve fotografije so izjemno podprle arhitekturne dosežke Marcela Breuerja, Alvarja Aalta, Oscarja Niemeyerja, Jeana Prouvéja in številnih drugih.

Stanovanje

»Vse, kar potrebujete, sta dva prsta, staknjena v krog, podoben osnovnemu fotografskemu objektivu, in videli boste skladna razmerja oblik in barv. Na ta način lahko oko vsakega človeka postane oko umetnika.« (Lucien Hervé)

Hervé je zbolel za multiplo sklerozo, zato je od sedemdesetih let prejšnjega stoletja naprej manj potoval. Stanovanje, v katerem je živel z ženo in sinom, je tedaj postalo glavna tema njegove fotografije. Slike, ki jih je posnel v njem, so sestavni del njegovega opusa, čeprav v njih vse večji pomen pridobiva barva. Zaradi barv je ta osebni prostor postal bolj koherenten, to pa je nekakšen manifest Hervéjeve zavezanosti modernističnemu gibanju, ki sta ga posebljala Mondrian in Le Corbusier. Zaradi nenehnega prepletanja barv je lahko Hervé preurejal svoje okolje, ne da bi mu bilo treba vstati iz naslanjača.

Indija – antični svet

»Ne skušam ustvarjati lepih slik, temveč ponuditi ključ, ki vodi k nečemu čudovitemu.« (Lucien Hervé)

Ko je Hervé postajal vse boljši poznavalec moderne arhitekture, so ga začele zanimati stavbe iz vseh obdobij in kultur. Študiral je srednjeveško in neoklasicistično francosko arhitekturo, navduševal pa se je tudi nad dosežki mogulskega imperija na indijski podcelini, nad fragmenti stavb, ki so jih postavili zgodnji kristjani v Siriji, nad silovito močjo, ki jo izraža Escorial v Španiji, in nad modernizmom preprostih oblik skromnih hiš na Balearskih otokih. Te fotografije so bile glavni navdih za številne razstave in publikacije, v katerih je iskal primerjave s sodobnim časom. Hervé pri tem ni nikoli izgubil občutka za humor, ohranil pa je tudi ostro, a občutljivo oko za človekovo usodo.

Sakralna in posvetna arhitektura

»Mar nisi, ko si se sprehajal po tem mestu, opazil, da so med zgradbami, s katerimi je posejano, nekatere neme; da druge govorijo; in končno, da še tretje, redkejše, pojejo?« (Paul Valéry)

»Svetloba in senca sta zvočnika te arhitekture resnice,« je zapisal Le Corbusier v zvezi z Hervéjevimi fotografijami cistercijanske opatije Le Thoronet. Opatija je Hervéju pomenila pravo mistično iskanje. Čeprav je zaznal in doumel duhovni vidik stavbe, je njegovo pozornost pritegnila z doslednostjo, ki ga je tudi spodbudila k fotografiranju. Pri tem je njegovo oko zaznavalo arhitekturne vrednote njegovega prijatelja in mentorja. Ker je Hervé prepotoval svet, se je znal čuditi stvarjem in se poigravati s kompleksnostjo linij in volumnov raznovrstnih stavb, tudi tistih, ki »pojejo«.

Janja Bužecan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

GALERIJA
JAKOPIČ
GALLERY

Črna Španija – Bela Španija

V obdobju 1958–1968 je Lucien Hervé po naročilu izdelal serijo fotografij, namenjenih za dve knjigi o Španiji, ki pa nista nikdar izšli. Tako se je celo desetletje ukvarjal z mislimi, iz katerih se je v 16. stoletju porodil Escorial, arhitekturni kompleks, ki med drugim zajema palačo, samostan in nekropolo. Resnobni, mračni simbolizem te »črne Španije«, ki sta ji gospodovala kralj in inkvizicija, se zoperstavlja preprosti geometriji ljudskega stavbarstva »bele Španije«. Hervéjeve fotografije usmerjajo pozornost na nenavadni modernizem tradicionalnih domovanj, ki se kakor Don Kihot upirajo sušni naravi.

Abstrakcija (1969–1970)

»Vsako oko lahko postane pesnik. Svoje stremljenje sem usmeril v to, da bi dal gledalcu znova odkriti lepoto, ki tiči prav v vsem, možno lepoto neznatnih reči.« (Lucien Hervé)

Hervé je čiste oblike modernistične arhitekture, tj. ostre linije in krivulje senc, znova in znova obrezoval, da bi svoje kompozicije osvobodil odvečnih elementov in predmete svoje fotografije izčistil. Poleg preobražanja stavb pa ga je zanimalo tudi spreminjanje in abstrahiranje stvari, ki jih je srečal naključno. »Lepoto je mogoče najti na vsakem koraku,« je nekoč dejal. Te »najdene slike« je povečal, da bi se lahko kot polnokrvne umetnine pogovarjale z arhitekturo.

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si

MGML | Gosposka 15 | 1000 Ljubljana | Slovenija

www.mgml.si

GALERIJA JAKOPIČ | Slovenska 9 | 1000 Ljubljana | Slovenija

GALERIJA
JAKOPIČ
GALLERY

SPREMLJEVALNI PROGRAM RAZSTAVE

Javna vodstva v slovenskem jeziku: vsako nedeljo ob 16.30

Javna vodstva v angleškem jeziku: vsako soboto ob 16.30

Strokovno vodstvo s kustosinjo razstave Imolo Gebauer

12. 6. 2019 ob 17.00

Javno vodstvo na Poletno muzejsko noč

15. 6. 2019 ob 21.00

Strokovno vodstvo s kustosinjo Marijo Skočir

29. 9. 2019 ob 16.30

Od blizu: fotografija kot način videnja sveta, fotografsko študijsko leto 2018/19

Zaključni dogodek študijske skupine in predstavitev novega študijskega leta

23. 9. 2019 ob 18.00

Čarobni fotogram, fotografska delavnica za vrtce, OŠ in SŠ (po predhodni najavi)

Camera obscura, fotografska delavnica za OŠ (2. in 3. triada) **in SŠ** (po predhodni najavi)

KOLOFON

Fotograf: Lucien Hervé

Kustosinja: Imola Gebauer

Strokovni sodelavki: Marija Skočir, Julija Hoda

Oblikovanje: Bojan Lazarevič (Agora Proars)

Tehnična izvedba: Tehnična služba MGML, O.K.vir

Projekt je omogočila: Mestna občina Ljubljana

Medijski pokrovitelj: TAM-TAM

Razstava je nastala v produkciji **Jeu de Paume, Pariz** v sodelovanju z **Galerijo Jakopič/MGML**.

**JEU
DE
PAUME**

Janja Buzečan | Odnosi z javnostmi | Public Relations

M 041 644 409 | T 01 2412 538 | F 01 2412 540

E janja.buzecan@mgml.si